

Próbuj. Jajellońska
Kraków
Sw-Army 19

טשענאָסטאָנאווער

פרייטאָג 27 מאַרץ 1936

ליכט-צינדען 5.43

פרייטאָג, פ' ויקרא ד' ניסן תרצ"ו

LEKARZ-DENTYSTA
M. ROSENBLATT
przeniósł gabinet
w II-gą Aleję 18. telef. 15-60.
przyjmuje od 10-1 i od 4-7 wiecz.

Nowoczesny radiodbiornik „COLUMBUS”

3-lampowy z 4 prostownicą
niebywale selektywny 3 zakresy fal
doskonale odbiór stacyj zamorskich
Ceny przystępne Warunki najdogodniejsze
Stale bezpłatnie demonstrowany
Zakłady Przemysłu Radjowego
TRIOKON GARIBALDIEGO 28.
Telefon 10-99.
Salon demonstracyjny: B. Tajchner Aleja 14, tel. 17-91

צו דער חתונה פון מיינ פריינד משה מינעטקעוויטש מיט פרי. סאלא טאָוועוויטש א האַרציגען מול-טוב און אייביגע צופרידענהייט ווינט אברהם טרעברניק.

מיר ווינטען מול-טוב דעם ה' אדאָף שערער און פרוי צו דער חתונה פון זייער ליבען זון נאָטאָן מיט פרי. ריזשאַ מאַרקאָוויטש. דעם יונגען פאָר ווינטען מיר א גליקליך צואמעלעבען. פאַמיליע ב. באַטשאָן.

אחלים לבנים וברכת טוב להורי הקרים ביהלון ולאחתי שושנה הרגלי בואה בבית האירושין את ב"ר ישראל מסלה מתל-אביב. מי יתן ויבנו את ביתם לתפארת על הרי ציון. משה ארי' ולקוביץ ורעיתו

ליסטע פון די בעקערײען, וואו עס ווערען אויסגעבאַקען מצות:

- קאָלעוואָסקי יעקב וואַרשאָווער 35.
- סמאָלאַרטיש-איצקאָוויטש גארנצארסקא 67.
- וואַלערמאן גאַרנצאַרסקא 28.
- נערמאן וואַרשאָווער 11.
- אַויעטשאַק משה גארנצארסקא 54.
- שיפער מאַסטאַווא 13.
- פאַנגעל-בערקאָוויטש וואַרשאָווער 43.
- פרווערָוואָסקי-גראַיעצקי אלעז 1.
- זיידמאן שטאַשיץ 5.
- יאַראַוואָסקי נאָדרוועטשא 28.
- סלאָוואַ-אייילענבערג רינעק וואַרשאָוואָסקי 18.
- גאַלדבערג מאָנאָ פילסודסקי 17.
- סעצעמסקי יצחק אלעז 2.
- סעצעמסקי פּנחס וואַרשאָווער 91.
- פּענעשאַק-קאַלין סענצאַרסקא 2.
- ליבערמאן אהרן גאַרוטאַוויטש 52.
- אַרזשעף-וויילינגער וואַרשאָווער 21.

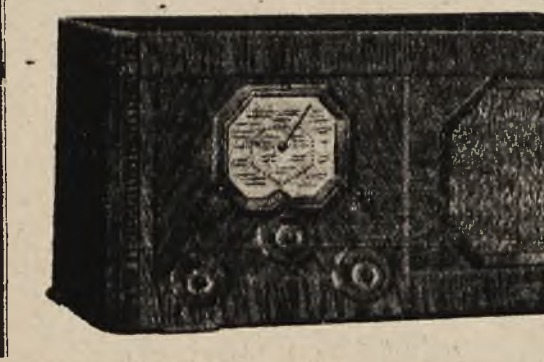
עס ליגט אין אינטערעס פון דער יודישער בעפעלקערונג בעצייטענס זיך צו פּערזענען מיט מצות.

לכבוד פסח!
דאָס לאַנגזעהריגע ווייניגעשעט פון **י. מ. עפשטיין, אלטער מאַרק 24** האָט ענדיגט פון 1902 י. עמפּעהלט לכבוד פסח א גרויסען אויסוואַהל פון אלעליי אלטע גוטע וויינען, מעז, שפּירט של פסח, ווי אויך גוטע וויינען פון 2 זל. א ליטער אָן. מאַכט אייערע איינקויפּען אויף יום-טוב נור אין די אלטע פּירמע פון **י. מ. עפשטיין, אלטער מאַרק 24**. בעמערקונג: מיינ געשעט האָט גוט קיין שום שייכות מיט דער פּירמע שטופאַק.

SZKOŁA TAŃCÓW
baletm. Kosteckiego
ul. Waszyngtona № 6.
Zapisy na kursy I, II, III, lekcje pojedyncze (indywidualne) codziennie.
אָכטונג: יעדען שבת קומט פאַר אַ פרעקטישע לעקציע.
אַריינרשיק געבליבן. אָנהויב 8 אָו. 1-קלאַסיקע פּאָזיק

Podajemy do wiadomości, że p. **MAURZYCY FISZOF** objął przedstawicielstwo naszego Towarzystwa w dziale ubezpieczeń życiowych w Częstochowie.
Towarzystwo Ubezpieczeń „Przyszłość”
Spółka Akcyjna w Warszawie.

ישמחת בחגך! **די איינציגע ווייניגע פאבריק פון טשענאָסטאָוויטש נייער מאַרק 11** איז פּערזענען מיט א גרויסען אויסוואַהל פון פּערשידענע וויינען, מעהד, קידוש-וויינען צו ביליגע פרייזען. בעמערקונג: אין בעזיך אויך אלטען פּרימא אונגאַר-וויין, ווייט-וויין ספּעציעל פאַר מאַנען און צוקער-ליידענדע.

ETERIT
Doskonały odbiornik o niskiej cenie i dogodnych warunkach.
Żądajcie bezpłatnych pokazów.
Salony demonstracyjne:
Optyk Medical Aleja 31
World-Radio Aleja 24, tel. 25-75

די אלע, וועלכע האבען אָפּגעגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער ליבען פאָטער **נייע יעקב קאפל קיאק** און הויפטליך דעם געהערטען הרב ר' נחום אש, דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, פּרעדיגער ד"ר הירשפּערג, אַבערקאַנטאַר א. פּישעל, לעהרער-פּערסאָנאַל, די שילער פון דער שולע № 15, ווי אויך אלע פריינד און בעקאַנטע, וועלכע האָבען אונז אַררעגערטן אויפּעל ביליד, דריקען מיר אויס אונזער האַרציגעסטן דאַנק **די קינדער.**

נייע חיים הירש געלבער
איז געשטאַרבען אין עלטער פון 73 יאָהר. די לוייה איז פאַרגעקומען זונטאָג, דעם 22 מערץ 1936 (כ"ח אדר תרצ"ו). די אלע, וועלכע האָבען אַנטייל גענומען אין דער לוייה, איבערהויפט דער געוועזענער פּאַר זייער לייסטונג, דריקען אויס אַ דאַנק, די אין טיעפען טרויער פּערבליבענע מוטער, פרוי, זיהן, טאכטער, שנירס, איידעם, אייניקלעך און פאַמיליע.

משתתף אני בצערם הגדול של משפחת קיאק במות עליהם אביום היקר באנשים יודי ורעי מר **יעקב קיאק נ"ע** בנחת ישראל ובבנין ציון ימצאו נחומים. **ב. וינברג ומשפחתו**

D-wu KIJAK oraz RODZINIE
z powodu zgonu Ich Ojca i Teścia
b. p. KOPLA
wyrazy współczucia składają **Szczekaczowie.**

אכטונג וויילען!
ביי אונז אין דער מצות-בעקעריי ביי טישלער אויפן נייעם מאַרק בעקומט מען די בעסטע און ביליגסטע מצות אין דער בעקעריי איז אָנגעשטעלט א קאָנדיטאָר צום באַקען פון היימיש געזעס. קלמן יאָקובאוויטש, משה יאָקובאוויטש און שוואַרץ

FABRYCZNA, i PRALNIA CHEMICZNA „KRYSZTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2.
צונג פרייהלינגס - סעזאן!
13 גר. קאַסט קראַגענס מיט 50 גר. קאַסט לאַנג. דויערענדען שפיגעל-גליטשן א העמד אויך נעמען מיר אַן **לעמיש** צו רייניגען און צו פאַרבען עלטערט קליידער.
ספּעציאַליטעט: 1) פאַרבען לעדערנע קורטקעס 2) דעטשירען (ארויסנעמען סלעקען און וואַשען). אכטונג: סלעקען ווערען פּרובירטען ארויס אַרס פאַר

אונזער פריינד **מ. געלבער** צוליעב'ן טויט פון זיין פאָטער **חיים הירש געלבער נ"ע** דריקען אויס דעם טיעפעסטען מיטגעפיהל **ש. ניצמיראווסקי און פרוי.**

אונזער חשוב'ן סטאַרשי ה' מאַרקוס געלבער צוליעב'ן טויט פון זיין פאָטער **נייע חיים הירש** דריקען אויס דעם טיעפעסטען מיטגעפיהל **דער יודישער פאַלער-צעד**

דעם ד"ר ראַבינער הירשפּערג, די אַבערקאַנטאַר פּישעל און פּינקעלשטיין דער לעהרערשאַפּט און קעראַוויטשקע פון דער פּאַוועשכנע שולע 13 פּרל. שאַכער, ווי אויך אלע פריינד און בעקאַנטע, וועלכע האָבען גענומען אַנטייל אין דער לוייה און אָפּגעגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער טייערען נפּטר **נייע יעקב וואַלף ערעליסט** דריקען אויס דעם האַרציגעסטען דאַנק די אין טיעפען טרויער פּערבליבענע זיהן, טעכטער, שנירס, איידעם, אייניקלעך, ברודער, שוועסטער און פאַמיליע

קמחא

מיר האבען שוין אזא טראַדיציע יע. דעס יאהר גאַנצשרייבען אַ פאַר שורות און מערער זיין די היגע ווידישע בע-פעלקערונג צו פרופולען זייער פליכט און געבען קמחא, כדי די קהלה ווי אויך די פילאָטרעאָפישע אינסטיטוציעס זאלען האבען די מעגליכקייט אויף פסח פונאנדערצוטיילען פאר די נויט-בעדערפטיגסטע יודען דאס נויטיגסטע אויף יום-טוב.

אויב מיר האבען אלע יאהר דאס געשריבען לשם טראַדיציע, וועלען מיר היי-יאהר די דאזיגע טראַדיציע איבער-רייסען, ווייל אויב מיר שרייבען היי-יאהר וועגען קמחא, איז עס דערפאר, ווייל עס דיקטירט אונז דאס לעבען, די גרויסע מורא-דיגע נויט, וואס הערשט אין דער יודישער גאס.

הונדערטער און טויזענדער יודען ביי אונז אין שטאָדט הונדערטן אַ גאַנץ יאהר אין בוכשטעבליכען זין פון וואָרט. זיי דרעהען זיך אַרום ווי שאַטענס, זוכענדיג אַ בעשעפטיגונג און היות ווי ס'הערשט ליידער ביי אונזערע ווידישע פאבריקאַנטען אַ טענדענץ צו בעשעפ-טיגען דוקא נישט-יודען, קומט במילא אויס, אַז די יודישע גאס איז פער-קבצנט, פעראַרימט.

די ליסטע פון „תומכי-עניים“ פּעטענ-טען און אויך פון „בית לחם“ ווערט פון טאג-צו-טאג פולער. איהר וועט שוין דאָרט טרעפּען אַ סך פּאמיליעס, וועל-כע זענען ערשט נישט לאנג געווען פון די גותים און איצט האבען זיי לאין ברירה געמוזט שלום מאכען מיט'ן גע-דאנק צו זיין פון די מקבלים.

פון יאהרהונדערטער פיהרט זיך ביי אונז די אלטע טראַדיציע מקיים צו זיין דעם כל דכפון ייתי ויכול. היי-יאהר אָבער מעהר ווי אלע מאָל מוז מען דעם געבאַט מקיים זיין.

ווי מיר בעקומען גרוסען יודען די קמחא-זאַמלער, זאנען זיך אַ סך בעלי-במים אַז פון צו געבען קמחא. זאָלען זיי אָבער געדענקען אַט די דאָזיגע יודען, אז זיי שהיזען אַ גרויס פערברע-כען גענען זייערע אַרימע ברירער, אז אינדערציט, ווען זיי וועלען זיצען מיט זייער בני-בית ביים סדר-טיש, וועלען הונדערטער אַרימע לייט נישט האבען קיין ביסען אין מויל אריינצונעמען. צי וועט דאמאלס אייער געוויסען זיין אין אַרונג?

געדענקט דעריבער אין אייערע אַרי-מאָל ברירער און גיט לויט אייערע מענ-ליכקייטען. זאָל דאָ גילטען אויך דער לאַזונג, אז יעדער, וואס נעמט נישט, וואס האט די זכיה נישט צו זיין פון די מקבלים, מוז זיין פון די נחנחים. געדענקט אין דער אלטער יודישער טראַדיציע פון קמחא. ש.

דער טשענסטאכאוער רעליעף-קאמיטעט אין ניו-יאָרק שיקט 700 דאָלאַר פאַר אַ רייהע היגע אינסטיטוציעס

י. טעפּער, ע. וואַרגאָן, ר. וויינשטיין, ה. ווייען, מ. ווייסקאָפּ, מ. ווילינגער. דעם 25-טען יאַנואַר ה. י. איז דורכ'ן קאָמיטעט איינגעקאָרדענט געווארען אַן-אונטערנעמונג, וועלכע האט אריי-געברענגט אַ גרעסערע הכנסה. דערי-בער האט דער קאָמיטעט בעשלאָסען צו שטיצען אַ רייהע היגע אינסטיטו-ציעס און איבערגעשיקט 700 דאָלאַר פאַר פּאָלענדע געזעלשאַפטען: תומכי-עניים—100 דאָלאַר, בית-לחם—100 דאָ-לאַר, טאָ—150 דאָלאַר, קינדערהיים—150 דאָלאַר, פּראָפּעסיאָנעלע פּעראַיינען—200 דאָלאַר.

פאַרשטעהער פון אמעריקאַנער יודענטום אין טשענסטאָכאָוו.

די אַנטי-יודישע אַרויסטרעטונגען אין מאַנכע שטעטלעך אין פּוילען, דערנע-טער אויך אין דער טשענסטאָכאָוער אומגעגנט, האבען געצויגען אויף זיך די אויפּמערקזאַמקייט פון די אַנפיהרענ-ע צוזאַמענהאַנג דערמיט זענען זונטאג געקומען קיין טשענסטאָכאָוו עטליכע יודישע אויסלענדישע עסקנים אין דער שפיץ מיט'ן פרעזידענט פון דער יט"א-אַרגאַניזאַציע אין די פּעראַייניגטע שטאַ-טען, פּראָמינענטען יודישען פיהרער ה' געאַרג בעקער פון ניו-יאָרק.

די דאזיגע אַנגעזעהענע געסט האבען אין דער בעגלייטונג פון קהלה-פרעזעס יעקב ראָזענבערג און רעד. מענדיל אַש

דאס איז געוועזען אַ געמיינזאַמע דעמאָנסטראַציע פון די אויטאָ-אייגענטי-מער גענען די צו-הויכע שטייערן-בע-לאַסטונג. ארום 30 אויטאָס, דערונטער עטליכע פון דער שטאָדטישער קאָמוניקאַציע, זענען אין אַ לאַנגען שוור מיט גרויס רעש און סינגאַלען אַרויסגעפאַהרען פון גארטאָווישטא גאַס, אדורכפאַהרענדיג די אלעען און דאן — דורך די אנדערע גאַסען פון שטאָדט. צום סוף איז די גאַנצע דעמאָנסטראַציע אָנגעפאַהרען אויף סאַביעסקי גאַס צום בנין פון דער סטאַראַסטווע, וואו ס'זענען געווארען בעלענט מעצמאַריאַלען מיט פאַרערונגען פון די אויטאָ אינהאַבער צו דער מאַכט.

מען נעמט זיי נישט צו אין די פּאַב-ריקען, אפילו אונזערע יודישע פאַב-ריקאַנטען האלטען דאס פאַר אַ סאַט, טאָ זענען זיי פּערטרעטען נאָך אַפּיסעל אין האַנדעל. האט זיך אָבער אַנגע-הויבען אַ וויסעע באַיקאַט-העצע, מען רייסט זיי אַרויס דעם ביסען פון מויל, און פון טאג צו טאג ווערט אלץ אַ גרעסערע אַרמעע פון קבצנים. אויב דאס איז נאָך געווען ווייניג, איז צוגעקומען די שחיטה-גזירה און אַנ'ערך פּונפּציג טויזענד יודען, וועלכע האבען זיך פּערנומען מיט'ן פלייש-האַנדעל, וועלען איצט ווערען אריי-געגלידערט אין דער קבצנישער מחנה. זיי רעהיג, ישראל, אויב ס'וועט אזוי ווייטער געהן, וועט אין אַ קורצער צייט אַרום מקיים ווערען דאס ווערטיל: כל ישראל איין קבצן.

נאָך אַ משוגענער... די צייטונגען האָבען דערצעהלט ווע-גען עפּיס אַ יודען, אַ געוויסען קאט-געסערע פון ווארא, וועלכער האט געוואלט שרייבען אַ ברעף צו דער געזענער מאַדאַם פּריסטאַר, אין וועל-כען ער דריקט איהר אויס אנערקענונג פאַר'ן שחיטה פּראָיעקט. ס'פּערשטעהט זיך, אַז דער דאָזיגער קעניגסבערג איז אַ חסר-דעה, אַ משו-גענער, מיינט איהר דאך אודאי, אַז ער איז איינציג, האט איהר אַ טעות. אין וועל אייך דערצעהלען וועגען נאָך אַזאַ עקזעמפלאַר, וואס געפונט זיך ביי אונז אין שטאָדט. אויף אַ זיצונג פון דער עקזעקוטיוו פון דער היגען ראדא פון די פּראָפּעס-

אויפרוה!

ברידער יודען!

זייט צוויי יאהר בושעוועט די אַנטיסעמיטישע כּוואַליע אין טשענסטאָ-כאָוער פּאָוואָט. צעהנדליגער צעשלאָגענע און פּערוואַנדעטע יודען, הונדער-טער בעפאַלענע, טויענדער אויסגעהאַקטע שויען און צעבראַכענע טהירען, פענסטער, אומגעוואַרפענע סטראַנגאַנעס און צערויבטע סחורות — דאס אלץ איז דער טרויריגער רעזולטאַט פון דער אַנטיסעמיטישער אַקציע.

די לאגע פון די יודען אין די אלע שטעטלעך איז אונגעווער טראַגיש. זייערע געוועלעלעך ווערען ריקזיכטלאָז באַיקאַטירט, זייערע סטראַנגאַנעס אויס-געמיטען און אין מאַנכע שטעטלעך, אפילו נישט צוגעלאָזט אויפ'ן מאַרק. די יודען, וואס האבען געצויגען זייער חיונה פון דאָרף-האַנדעל, קענען זיך נישט מעהר בעווייזען אויפ'ן דאָרף, ווייל זיי ווערען דאָרט בעפאַלען און צעשלאָגען. בעזונדערס טראַגיש איז די לאגע פון די יודען אין טרוסקאַלאַס און פּרושיסטאָן, וואו די אַנטיסעמיטישע כּוואַליע בושעוועט אַמטאַרקסטען. הונדער-טער יודישע פּאַמיליעס פון די דאָזיגע שטעטלעך דרעהט אויסצוגעהן פון הונגער.

צו דעם אלעם איז לעצטענס צוגעקומען פשיטיק, וואו די אַנטי-יודישע אַרויסטרעטונגען האבען געבראַכט מענשליכע קרבנות. די פשיטיקער יודען זע-נען רואינירט און צוזאַמענגעבראַכען, זיי ליידען נויט און הונגער. כּרי צו קומען צו הילף אונזערע ברודער אין די אלע ישובים האט זיך געשאפען אַ הילפּס-קאָמיטעט, וועלכער האט זיך געשטעלט פאַר אַנ'אויפּנאַבע צו פּעראַיינטערען זיך מיט'ן גורל און צו לינדערען ווי ווייט מענליך די נויט פון די דאָרטיגע יודישע איינוואוינער.

ברידער יודען! ווען דער גאַנצער יודישער כלל איז אויפּגעטרייסעלט פון די לעצטע געשעהענישען און פּעראַייניגט קומט ער צו הילף אונזערע ליידענדע ברודער, טאַרען מיר נישט שטעהען אין אַ זייט! ווען דער גאַנצער יודישער כלל האט זיך אָנגערופּען אויפ'ן וועה-געשריי פון אונזערע גערודפ'טע ברודער, טאַרען מיך נישט זיין קיין אויסנאַהם.

זאָלען מיר צוזאַמען מיט דער גאַנצער יודישער בעהעלקערונג אין פּויל-לען ווייזען אונזער סאָלידאַריטעט און קרבנות-גרייטיקייט פאַר אונזערע און-גליקליכע ברודער.

נדבות ווערען אַנגענומען אין דער קהלה-קאַנצעלעאַריע און אין אלע יודישע רעדאַקציעס.

הילפּס-קאָמיטעט פאַר די געליטענע יודען פון די לעצטע געשעהענישען
(—) נחום אַש אבד"ק
(—) ד"ר א. וואַלבערג
(—) אַדוו. מ. קאַנאַרסקי
(—) י. ראָזענבערג

טשענסטאָכאָוו, דעם 20 מערץ 1936

אַרעסטירט אַנאַטיילנעמער אין די כּוילגאַנשישע אַנפאַלען אויף יודען אין פּושיסטאָן.

עהערנעכטען איז אויפ'ן היגען באַהן-הויף געווארען פּערהאַלטען אַ געוויסער אַנטאַני קאַפּאַשט פון דאָרף בושעוויני, גמניע פּושיסטאָן, וועלכער ווערט שוין אַ לענגערע צייט ארומגעוויכט דורך דער פּאַליציי פאַר אַנטיילנעמען אין די כּויל-גאַנשישע אַנטי-יודישע אַנפאַלען דעם 3 לויט אין פּושיסטאָן.

קאַפּאַשט איז געווארען אַרעסטירט אינ'ם מאַמענט, ווען ער האט ביי דער באַהן-קאַסע געקויפט אַ בילעט קיין ווארא. אויף דעם פּערלאַנג פון אויספאַר-שוונס ריכטער באַגנאַצקי איז קאַפּאַשט געווארען איינגעזעצט אין דער תּפּיסה אין זאַוואַדזיע.

יאָל. דעם ה' שניצער איז די בראַשור אַרויסצוגען אויף אזא אָפּן זעהר לייכט אַנגעקומען... צער בעלי חיים. ווי איהר ווייסט איז דער שחיטה-פּערבאַט אַרויסגעדינגען פון ריינעם צער בעלי חיים-מאַסיוו, ווי דען און-דערש... האָב איך צופּעליג זיי וואָך בענע-גענט פאַרשטעהער פון דער אויסלענ-דישער יודישער פרעסע, וועלכע הא-פען געמאַכט אַ שפּאַציר איבער די מקומות פון טרוסקאַלאַס, פּושיסטאָן, קלאָבוצק און ווען זיי זענען צוריק געקומען האבען זיי מיר דערצעהלט וועגען אַזעלכע איינדרוקען, וואס זיי האבען געהאַט אַנקעקענדיג די חורבנות פון די דאָרטיגע יודען, אז מען קאָן עס אפּשר אויך קוואַליפּיצירען אַלס צער בעלי חיים.

ווי בעוואוסט האט דער היגען רב אַרויסגעגעבען אַ בראַשור אין דער פּוילישער שפּראַך „אין פּערטיידינגונג פון דער יודישער שחיטה“. איז געקוי-מען איינער אַ געוויסער ש. שניצער איז ווארשע און זיך איבערגעשריבען דריי פּירטעל פון דער בראַשור און אַרויסגעגעבען אַ ביכעל אין דער יודי-שער שפּראַך וועגען דער יודישער שחיטה, מיט אַ בילד פון דער מאַדאַם פּריסטאַר אויפ'ן שער-בלאַט, און די בראַשור איז פּערטייג. דערביי פּערשטעהט זיך האט ער „פּערגעסען“ אפילו אַנצוגעבען פון ווא-נען ער האט געלעקנט דאס מאטער-

CZEKOLADY GUKRY

Do nabycia w lepszych sklepach kolonialnych i owocarniach.

פּינג - פּאַנג - טורניר

אין מכבי לאַקאַל קומט פאַר אַ פינג-פּאַנג-טורניר וועגען דער אינדיווידועלער פינג-פּאַנג-מייסטערשאַפּט פון „מכבי“. צום טורניר האבען זיך געמאַלדען עט-ליכע דרייסיג שפּילער.

פּוין „שעכטיאיי“ פּראָגנאָט.

אַפּגעשאַכטען אויף כּשר... די גמראַ חלין איז אַדורכגעלערנט געווארען פון באַגען געזינדעל, דער גלח שושעטשאַק האט צוגעגעבען זיינע פּירושים, איז מען צוגעטרעטען אדורכ-צופיהרען אַ שחיטה-פּראָגע, אָבער נישט אויפ'ן אָקס נאָר אויף דער יודישער בעפּעלקערונג אין פּוילען; מען האט געשליפען די צינגער, וועלכע האבען געשניטען שאַרפּער, ווי די חלמים, און מען האט אַנגעשאַכטען—די פּרנסות פון צעהנדיגער טויענדער יודען אין פּוילן. דער שחיטה-פּראָיעקט איז נאכדעם, ווי מען האט איהם אויסגעבעסערט מיט הנהות, אַנגענומען געווארען, אזוי אז מען האט גאַנצע הונדערט פּראָצענט געשאַכטען די יודען אויף גלאַט-כּשר.... דריי זענען זיי געווען צעט ט'איז פּאַרגעקומען די דעבאַטע אין סיים וועגען שחיטה-פּראָיעקט, הא-בען זיך געפּינען אַלס פּערטיידיגער סך הכול דריי יודען, וועלכע זענען געווען אַרומגערינגעלט פון בייזע בלי-קען פון די „שחטים“.

זאגט אייך, וואס איהר ווילט, נאָר די דאָזיגע דריי יודישע דעפּוטאַטען איז נישט געווען וואס קמא צו זיין, כּדערמאָהן זיך, בעת עס איז בעהאַנ-דעלט געווארען דער שחיטה-פּראָיעקט, אין היגען שטאַדט ראַט, האבען זיך די היגע יודישע ראַטמערער אין דער צאהל פון 9, געפּינען אין אזא צושטאַנד, אז

סמאל.

רעכט אויף אַרבייט : פאַר יודען - ביי יודען !

די אַרטיגע, פּוּעלי אַנדרת ישראל אַר. איז אין פאַריגען נומער, טשענ-סטאַקאָוער צייטונג אַרויסגעטרעטען מיט אַ בעריסונגס-ווערטער איניציאַ-טיוו, אַדורכצופיהרען אַ ברייט-פּער-מאַסטענע אַקציע צו עפּענען פאַר דעם יודישען אַרבייטער און אַרבייטס-זוכערען אַ צוטרעט צו די יודישע אַרבייטס-וואַרשטאַטען, וועלכע זענען ביז יעצט פאַר איהם פּערשלאָסען אויף זייערן שלעסער.

די דאָזיגע אַקציע, וועלכע איז אַן און פאַר זיך אַ זעלבסטפּערשטענדליכע און איז בעזונדערס אין אַנבליק פון די לעצטע געשעהנגישען פּערוואַנדלעט-גע-וואָרען אין אַ פּראָגע פון זיין אַדער נישט זיין, פּערלאַנגט אַבער אַ געוויסע אויפ-קלעווונג, פּריל צו פּערשטייגען אַלע מיס-פּערשטענדישען, וועלכע קענען ביז-ווייליג אויסגענוצט ווערען דורך אונז-רע שונאים צו אונזער שאָדען.

קודם כל דאַרף פּעססגעשטעלט ווע-רען, אַז עס האַנדלעט זיך נישט דאָ אין פּראָפּאָגירען אַ יודישע, סוואַי דאָ סווענאָ-לאָונג. קיין שום יוד, אונגאַ-הענגיג און זיינע אַנשוואַונגן און פאַ-ליטישער אַננעקערניקייט, וועט קיינמאַל נישט טיילען די אַרבייטס-זוכערען, לויט זייער רעליגיע און נאַציאָנאַלי-טעט און אַ פּשיטא, אַז ער וועט נישט קוועטשטיאָנירען, אַדער גאַר נעגירען די רעכט פון אַ נישט-יוד צו ווערען אַרבייט ביי אַ יודישען אונטערנעמהער. די דאָ-זיגע פּלעמענטאַרע רעכט פון יעדען מענשטענען פּען אונטער אַרבייט-דען סמך און אַרבייט-יעדער דיסקוסיע-ווער, ווער, אַדער מיר, וועלכע שפּי-רען אויף אַייגענען הויט דעם טעם פון באַקאַטע, די קאַנסעקווענצען פון אונלאַגישען און אונשוואַרציגן טיילען פון מענשען לויט זייער רעליגיע און נאַציאָנאַליטעט, מיר וועלען זיכער זיין צו לעצטע, וואס וועלען איינגעהן איי-צופיהרען די דאָזיגע קריטעריע אויף וועלכען ס'איז לעבעדיגע געביעט און לויט איהר צוטיילען מעהר אדער וועני-גער רעכט. מיר קענען און אנערקענען נאָר איין-און-אַיניצע קריטעריע: ער-ליכע און נישט-פּריליכע, פּעהיגע און טויגעניכטע, נוצליכע און שטענדיכע. לויט דער דאָזיגער קריטעריע מעסטען מיר מענשען און ערשיינונגען און אויף איהר סמך בילדען מיר זייער היעראר-כיע סעקציעס נאָן אַדאָר.

און אין דער דאָזיגער אַקציע האָב-דעלט זיך טאַק אַיך נישט וועגען עפּיס אַנערש. עס געהט נישט אין פּעפּאַרצוגען, נאָר אין גלייכ-בערעכטיגטען אַקציעס ס'איז נאָך אַ גרויסע פּראָגע, צי אין די יעצטיגע

באַנטשע שווייג...

פון ישעיה אונגער.

און די קלאַפּעריי אין די צדקה-פּוש-קעס. פּלוצלונג פּליהט אַריין אַ מלאַך מיט אַ מת צונגעטויעט צו זיך. ער טראָגט איהם איינגעהילט אין אַ טלית, און דער טלית איז אַדורכגעוואָפּט און אַדורכגעווייקט פון בלוט און טרעהרען, פון די ציית טריפען נאָך פּרישע טראַ-פען בלוט...

איז דאָס אַ דער קדוש? ווער איז ער? דעהרעט זיך אַ געמורמעל. - דאָס איז באַנטשע שווייג... יאָסעל דער שוטטער... איינער פון די מיליאָ-גען באַנטשע שווייג, די אייביגע קדו-שים און מערטרער.

זיי ליידען דאָך אזוי פּיצל, אַט די באַנטשעס, און מווען שווייגען. זיי שטעהען אויס איבערמענשליכע יסורים און ענויים און שווייגען. זיי זענען נישט אימשטאָנד זייער נאַקט לעבען צו בעשיצען, און אַנדערע, שטאַרקער פון זיי, קענען זיך צו ווי מען מאַטערט און פּייניגט זיי און שווייגען, און אלע פּערברעכענס, וואס ווערען אַנגעטעהן גענען זיי, ווערען פּערשווייגען.

עד מתי? - פּרעגט דער מלאַך מיט תּהונוים. - וויפּילע איז דער שיעור? - ווי לאַנג קומט עס צו שטראַפּען אַ גאַנץ פּאַלק אזוי אכזריות'דיג? -

איב עס זענען דאָ פּערשידענע מדרגות פון זיידען, האָבן יענע דער-גרייכט די העכסטע מדרגה פון צער און יסורים; אויב איבערטראָגען מיט געדולד און מיט כל המינים פּייניגונג-גען און ענויים קשים מאכט דעם מען-שען איידעל, זענען זיי דער אמת'ער, דער גרעסטער אַדעל צווישען דער מענשהייט; אויב טראַגעדישע, געשרי-בען פון גרויסע דיכטער, קענען דער-שיטערען און מענשען ביז די טיפּסטע טיפּענישען פון זיין נשמה, ווי דערשי-טערט מוז מען ווערען פון יענער גע-וואַלדיגער טראַגעדיע, וועלכע ווערט פּערפאַסט און געשפּילט דורך די העל-דען גופא...

ער האט אַפּגעדעקט אַ ברעג פון טלית און געוויזען דעם צושפּאַלטענעם קאַפּ פון יאָסעל דעם שוטטער. - אַט ליגט ער, באַנטשע שווייג, דער אומגליקליכער קרבן פון רשעות און בעסטיאלישער בלוטדורשטיגקייט... אומבעהאַלפּען און שוואַלען איז ער גע-ווען, הפּקר זיין לעבען, ווי דאָס יע-בען פון די הונדערטער טויזענדער אַנ-דערע באַנטשעס, זיינע ברודער...

- הונדערטער טויזענדער? - מיליאָ-גען זענען דאָס... - יא, מיליאָגען... די מערדער זיי-נע האבען מיט'ן מקסער טאקי געצילט אין הארצען פון אלע זיינע ברודער, פון גאַנצען פּאַלק. שווער געטראַפען האָבען זיי אייניגע און זיבציג נפשות. צוויי זענען געשטאַרבּען... אַבער דריי

פאַרן בית-דין של מעלה... אַרום דעם כּסא הכבוד איז שוין פּערוואַמעלט די גאַנצע פּלאַץ. אַבער דער שטראַח-לענדיגער גלאַנץ איז ווי פּערטונקעלט און דאָס אייביגע ליכט איז ווי איינגע-הילט אין אַ טרויער-שלייער.

און מלאכים פליהען אַרום אַהין און צוריק אין איילעניש; און א שטילער געדעמטער גערויש הערט זיך אין די הימלען; און א גרויל, אַ ציטערניש נעמהט אַרום אַלעמען; און דורך אַ גרויסען שופּר ווערט צו וויסען גע-טהון:

- אַ מאַרד... אַ מאַרד... אַ שוידער-ליכע רציחה איז געשעהען אויף דער ערד... היינט ווערט דער פאַל בעהאַנ-דעלט...

און דורך אַנ'עפּונג פון הימעל ריי-פען זיך אַריין האַרצרייסענדע יללות און וועהגעשדייען פון אונטען - שנעקט די טויטע אויף תּכריכים און די לעבעדיגע אויף ברויט...

און ווייס און ברייט אין די הימעלען טראַגט זיך דער בת-קול -

- און די לעבעדיגע אויף ברויט. און פּלוצלונג - אַ ציטער געהט אַדורך דורך דער גאַנצער פּמליא של מעלה. עס ווערט א בעוועגונג, און באלד ווידער שטיל. אַ שטילקייט, קוים איבערגעריסען דורך יאָמער-געוויינען

שאפטליכען אַנטיסעמיטיזם, וועלכע האָט זיך שוין אזוי טיפּף איי-גענעסען אין אַראַגאניזם פון יודישען קאַפיטאַל אזוי, אַז דער לעצטער פּיהלעט שוין צומאַל נישט זיין אייגענע חרפה, די דאָזיגע גאַנגרענע מוז אויסגעברענט ווערען מיט'ן וואַרצעל.

אויב די אייגענענדיגע אַנטסעמיטי-שע כּוואליע, וועלכע האט אַנג אמוע-ניגטען געטראַפּען דעם יודישען קאַ-פיטאַליסט און ווענדעט הויפטזעכליך זיין שאַרף געגען דער יודישער אַרי-מ-קייט, אויב די דאָזיגע כּוואליע האט נישט בעוויזען צו עפּענען די אויגען די פאַר פּערבלענדעטע און פּערבליפ-טע אין זייער געלד-גייציגקייט יודישע פאַבריקאַנטען און אונטערנעמער, וועט דאָס דאָזיגע בעוויזען צו טהוען דעם ענטשידענע און ענטערישע שטעלונג פון דער יודישער עפענטליכקייט, וועט די דאָזיגע אויפנאבע ערפילען די קאַנ-סעקווענטע האלטונג פון יודישען קאַנסומערט. די היינט שוין גע-צעהלעטע גרעסערע יודישע אַרבייטס-געבער מווען ענדליך דערפיהלען, אַז די געדולד האט שוין געפלאצט, אַז דער דאָזיגער שענדליכער מצב וועט פּעהר נישט טאַלערירט ווערען.

רעכט אַויף אַרבייט: פאַר יודען - ביי יודען, מוז היינט ווערען די לאָונג פון יעדען יוד!

ביי זיך אין דעהיים. ס'איז געווען א וואונדער, וואס אזא אַרגאַניזאַציע, ווי דער „זשוב“, וואו עס זענען פּערהאַנגען א סך אַפּיצירען (די גענער זאַגען, או ס'זענען דאָ מעהר גענעראַלען, ווי סאַלדאַטען...) זאָל נישט האַבען קיין אייגענע קאַש-אַש. און דאָס טאַקע האט, ווי עס וויינט אויס בעוואויגען די גענעראַלען, זיי זאָלען מאַכען א סוף צו זייער גלות-לעבען, און זיי האַבען געדרינגען אַנ'אייגענע דירה.

אויף פּילסודסקי 19, אין סאַמע פּראָנט, האַבען די „זשוב“-לייט געדיג-גען א גרויסען פּרעכטיגען לאַקאַל פון 6 צימערען, מיט קאַרידאָרען, מיט אלע בעקוועהמליכקייטען און אפילו מיט א באַד-צימער בתּוכם.

אַלזא, סאַלדאַטען, אַפּיצירען, גע-נעראַלען פון „זשוב“, באַטשנאַשטש! זייט וויסען, אז איהר האט פון היינט אַן עלגעאַנטע קאַשאַרען. אזוי ליידער איז עס... אויב מען וויל וויסען, ווי אזוי יו-דען ליידער נויט, דאַרף מען נישט ערשט אַריבערגעהן אין תּומכי-ענייט זיך צוקוקען ווי אזוי מענשען ערשט געווענע גבירים, בכבוד'דיגע בעלי-בתים מווען אַנקומען נאָך א שטיקעל ברויט אַדער נאָר ווען מען קוקט אַדורך די רובריק פון דער סאַציאַלער-הילף פון דער קהלה בעקומט זיך א בולט בילד פון אונזער חוש'כדיגען מצב.

ביים קבר פון די קדושים וטהורים

און א האלב מיליאָן מענשען האבען זיי טיפּען פּערוואַנדעט, דריי און אַ האלב מיליאָן הערצער פּערגיסען זיך מיט בלוט.

ער שפּרייט פּונדער דעם בלוט-גען טלית.

- עד מתי? - ווי לאַנג נאָך וועלען זיי זיין אזוי הפּקר און יעדערער וועט זיך באַדען אין זייער בלוט? -

עס עפּענט זיך נאַכאַמאַל א טויער פון הימעל, אַבער אין דעם אויגענבליק רייסען זיך ווידער אַריין קולות פון שטערט און שטערטלעך, פון גרויסע און קליינע קהלות:

- שענקט דו... און די לעבעדיגע אויף ברויט.

עס עפּענט זיך דאָס טויער... און עס פליהט אַריין אַ צווייטער מלאַך מיט אַ בלוט-קרבן.

- אַט דאָס איז זי... יאָסעל דעם שוטטערס ווייב חיה... אַנ'אומגליקליכע פרוי פון דער פּאַמיליע באַנטשע שווייג... אַ אַם הבנים... אכט קינדער האט זי צוויי לינגען אין שפּיטאַל. און די איבריגע - זיי בעוויינען זייער טאַטע-מאַמע. זיי בעוויינען זייער וויס-טען פּינסטערען גורל צוזאַמען מיט נאָך דריי און א האלב מיליאָן מענשען און אפּשר מיט נאָך א סך מעהר... זיי האָ-בען אלע נישט קיין מול... זיי ווייסען קיינער נישט, וואס עס קען מיט זיי זיין מאַרגען...

עד מתי? - ווי לאַנג אַבער איז דער שיעור צו ליידען? - ווי לאַנג קען מען דאָס אויסהאַלטען צו לעבען אזוי שטענ-דיג אין איין שרעק און מורא פאַר'ן שוואַט? - אפילו ווען מען וואַגעלט שוין אַרום אַנ'ער צוויי טויזענד יאהר אין דער פּרעמד און מ'איז שוין עפעס אויסגעשטאַנען פאַר דער צייט און מ'איז שוין צוגעוועהנט...

עד מתי? - צוויי טויזענד יאהר איז אַ לאַנגער וועג. און אויף דעם וועג ציהען זיך ברייטע שפּורען פון דעם בלוט פון באַנטשע-שווייג-פּאַלק. פון אַ פּאַלק, וועלכען מ'האַט קיינמאַל נישט געלאָזט פּערטיידיגען זיין כבוד, און זיין לעבען און זיין האב און גוטס. פון אַ פּאַלק, וואָס האט אַלעמאַל געליטען און געשוויגען און אלעמאַל זיך געמוזט אונטערנעמען דעם שוואַט לויט זיין פּערלאַנג...

דער דאָזיגער צווייטווענדעריגער וועג איז אַ וועג פון בלוזי קדושים, קרבנות פון אונטערנעמליכקייט און בעסט-יאלישער אכזריות - קדושים פון די נוסיע-עבל-שחירות, פון די פּאַסטוכער-פּערפּאַלונגען. פון דער „שוואַרצער פּעסט“, פון דער אינקוויזיציע, פון כּמיעלנישניע (גזירות ת"ח און ת"ט) און פון דער האַרדאַמאַטשניע, פון רי-סישע פּאַנאַמען, פון די מערדעריינען

בענדערמאַנטער שטיצע בעקומען איבער הונדערט היגע איינוואוינער. ווי איהר זעהט פון דעם אַלעס, איז די לאַנגע פון די יודען אזוי קאַטאַס-טראַפּאַלי ביטער וואס איז גאַרנישט אַפּצושאַצען. און דערביי האַלטען און-זערע שונאים אין איין פּרעדיגען, אז מיר יודען זענען רייך, או צוליבע אונז איז פּערהאַנגען אַרבייטסלאָזיקייט א.ד.ג.

עס וואַלט נישט פּערדראַסען, ווען דאָס וואַלט כאַטש אויף 10 פּראָצענט געווען אמת, נאָר ליידער זעהט די לאַנגע גאַנץ אַנדערש אויס. יודען גע-פּינען זיך אין דער שרעקליכסטער נויט און אויך דאָס בעפּרידיגט נישט די אַנטסעמיטען און נאָך האַצען זיי, אז יודען זענען רייך, יא, אזוי ליידער איז עס...

אַנ'אַלט ליידעל. שוין א רייע יאהרען דערמאן איך די מצה-בעקער, זיי זאָלען צונעמען צום מצות-אויספאַק הויפטזעכליך יו-דישע אַרבייטער, אויב די פּראָגע איז געווען אַקטועל אלע יאהר, איז זי היינט דריינגענד נויטיג. די אַרימקייט אין דער יודישער גאַט איז אין לשער. מענשען הונגעלן אין בוכשטעבליכען זין פון וואַרט, און ווען זיי פּערדינען אַ פאַר זאַקעטס ביי דער שווערער אַרבייט פון מצות-אויס-פאַק, האַבען זיי כאַטש אויף אַזיסעל קאַרטאַפּעל. צעהנדיגער און הונדערטער יודישע

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

מען קאָן זיי נישט נויטען. די ה"ה זיגעלבוים און קירלאַנד פון דער קלאַפּצוקער מיהל האַבען זיך שוין קונה שום געווען צוליבע זייער אַרומכאַפּטען זיך מיט'ן פּאַנאַם העלד וו. מאיער, וועלכער ווערט דורך זיי געצערטעלט און געקעפּלט ווי א טיי-ערער בן-יחיד, ווי א זיידען-יונגערמאַן טשיקעל.

די יודישע איינוואוינער אין קלאַ-בוצק און אומגענענר, וועלכע זענען א דאַנק דעמועלצען מאיער אומגליק-ליך געווארען, קאַנען נישט פּערשטעהן, וואס אויב ס'פּאַרבייגט די חסיד'ישע יודען מיט אַט דעם צור-היהודים, און היות זיי האַבען זיך שוין עטליכע מאָל געוואַנדען צו דער הערשאַפט זיגעל-בוים און קירלאַנד ווענען דעם ענין, וועלכער ווערט ווייטער נישט ערלע-דיגט, האַבען די קלאַפּצוקער יודען, נישט האַבענדיג קיין אַנדערע ברירה אַננעוואַרדען סאַנאַקציעס. יעדען פאַר-סם ווערט אין דער אויבערדערמאַנטער מיהל געמאַהלען דאָס יום טוב'דיגע מעהל אויף מצות. היי-יאהר אַבער האט די גאַנצע יודישע קהלה בעשלאָסען דאָס מעהל צו נעמען אין אַנ'אַנדערער מיהל. מאַטיווירענדיג, אז זיי זענען נישט מחויב צו עסען מצות מיט בלוט, ד"ה, אז פון דעם מעהל, וואס ווערט געמאַהלען דורך

„מכבי” - 4.0.5 מ.פ.

דעם קינפטינגען זונטאג קומט פאר א פוטבאל-מעטש וועגען דער מייסטער-שאפט פון קלאס „בע” צווישען „מכבי” און דעם 4.0.5 מ.פ. אויפן מכבי-פלאץ. צו דעם אויבענדערמאנטען מעטש גרייטען זיך די קלובען צו זעהר אינטענסיבן סיוול דאָביי און ווערט צו בעמערקען, אַז די מכבי-מאַנשאַפֿט געמינט זיך אין זעהר א נוסער פאַרם.

בתנמידיגער באַקסער-קורס.

דער „מכבי” אָרדענט איין אין די נעכטע טעג א בתנמידיגען באַקסער-קורס פאר נישט-מיטגלידער. איינשריי-בונגען נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט (קאַסערלאַנע 13).

אין 2-טען קאָמיטאַריאַט

איז פּערהאַן אַפּצונעמען וועט, וואס איז געווארען איבערגעלאָזט דורך אַנאַנאָבע-קאַנטען אייגענטימער אינ'ם געוועלען אויף פּילסודסקי 39.

OSTRZEŻENIE

„Nauka techniki dentystycznej za wynagrodzeniem”

Od pewnego czasu w prasie miejscowej ukazują się ogłoszenia o nauczaniu za wynagrodzeniem techniki dentystycznej.

Wobec powyższego Związek Techników Dentystycznych podaje do wiadomości, że wedle ustawy po skończeniu takiej „nauki” żadnych uprawnień dana osoba nie nabywa, nie będzie również uznana przez Związek nawet za pracownika. Z tych względów wydawanie pieniędzy na tego rodzaju „naukę” jest bezcelowe

Zw. Techników Dentystycznych R.P. Oddział w Częstochowie.

גאַר נישט-קשה'דיגע אַויסשפּאַרן. דער עולם האט איהר דערפאַר שטאַרק אַפּלאַדירט, וואס בעווייזט נאַכאַמאַל, אז אלץ איז טאַקי שעהן און נוט, נאָר אַמאַנאַהענסטען זענען אונז פאַרט די יודישע פּאַלקס-לידער און פּאַלקס-מאַ-סיווען.

די רוסישע לידער זענען דורך אַזאָ קרעמער געווינגען געווארען מיט א סך געפיהל און קענטניש. גישט קיין וואונ-דער: איז זי דאָך עפּיס געבוירען און ערצויגען געווארען אין דער דאָזיגער שפּאַרן און א רייה יאהרען אויפגע-טרעטען מיט גרויס ערפאַנג אויף די רוסישע ביהנעס. די פּראָנציוזישע ליי-דער האבען אויך ביים עולם זעהר שטאַרק אויסגענומען, ווייל פּיעל פון די אַנווענדענדע קענען נוט פּראָנציוזיש ספּעציעל דאס ליד „נאָן מיסע”, וואס איז אין יידיש צייט געווען א שלאַנגער-נומער אויף די פּראָנציוזישע רעווע. ביהנעס, האט זי זעהר שעהן געווינגען.

אויך די איבריגע לידער אין דער ענגלישער, שפּאַנישער און איטאַליעני-שער שפּאַרן האבען זיך אויסגעציי-כענט מיט געשמאַק און טאַלאַנט. דאס פּובליקום האט אַזאָ קרעמער בעשאַנקען מיט וואַרימע אַפּלאַדיסמענט-טען און, שוין נאָךן שלום פון קאַנצערט, נאָך אַלץ געשטאַנען אין די פּאַלעסעס און געפאַסטע בראַוואָ, אויף נאָך, וואס איזאָ קרעמער האט צוליב-געטוהן און פּערפּענדיגט מיט'ן יודישען פּאַלקס-ליד „לאָמיר זיך איבערבעטען, איבערבעטען.” מרדכי קריפּמאַן.

זייער עמיגראַציע אונטער א געהערי-גער פּערזענלעכעוונג;

ג. אויספיהרען אלערליי באַנק-אויס-טראַגען פון די עולם; ג. פּערוואַלטונג און ליקוידאַציע פון די פּערמענענט וואס ווערען אָנפּער-טרויעט דער באַנק דורך עולם פון פּוילען; 2. אונטערשטיצען דעם אויסטויש פון חסרות צווישען פּוילען און ארץ-ישראל.

אויף דער אלגעמיינער פּערוואַלטונג, וועלכע איז פּאַרנעקומען דעם 5-טען פעברואַר זענען געוועהלט געווארען אין דער פּערוואַלטונג ה"ה: לעאָן לע-וויטע, יוסף באַכראַך און קאַראַל פּריד-מאַן; אין אויפזיכט-ראַט ה"ה: דיר. בירנבוים, אינז, אייגער, אינז, טשער-ניאַקאָוו, ריכטער פּריעדע, פּישעראַוו, פּרעזעס געפּער, גוטעלדער, ריכטער עקניגשטיין, אַרוו, אלאמוצקי, אַרוו. ד"ר ראָומאַרין, דיר. ספּעקטאָר, דיר. שעמיאַן און דיר. מיכאַל שערעשאַווסקי.

די פּערוואַלטונג האט זיך קאַנסטי-טואירט וועהלענדיג אלס פּאַרזיענעדען ה' פּרעזעס ל. לעוויטע און אלס וויצע-פּאַרזיענעדען ה' דיר. י. באַכראַך. דער אויפזיכט-ראַט פון דער באַנק האט בעשטימט אלס זיין דעלעגאַט אין דער פּערוואַלטונג ה' ריכטער ס. פּריע-דע.

אלס דירעקטאָר פון דער באַנק איז בעשטימט געווארען ה' דוד ערטלער, לאַנגפיהריגער דירעקטאָר פון האַנדעל און אינדוסטריע אַקציען באַנק אין וואַלאַדזשעק.

די פּויליש-ארץ-ישראל'דיגע קאַפּע-ראַטיוע באַנק ערלעדיגט שוין אלע ענינים און פיהרט דורך די באַנק-אַפּע-ראַציעס וואס זענען פּאַראַויסגעזעהען אין איהר סטאַטוס. עולם, וועלכע האבען בדעה צו ליקוידירען זייערע אונטערנעמונגען און איבערווידלען קיין ארץ-ישראל ער-טיילט אינפאַרמאַציעס אינ'ם ענין ווע-גען אונטערשטיצען זיי מצד דער אוי-בענדערמאנטער באַנק ה' טשעני-סטאַכאווסקי, אלצע 61 אין די שעה פון 3-6 נאכט.

ליידיגער גאַלערע.

ס'איז נאָך 9 א זייגער אָווענד. דער זאַל איז נאָך פול מיט... בענקלעך. די ערשטע זייער רייען זענען שוין בע-זעצט דורך די לעצטע מאַהיקאַנער פון דער טשענסטאַכאווער אַסימילאַציע, וועלכע איז אויף דעם אָווענד געקומען אינאַקאַרע. מען זעהט ווי זיי דענער-ווירען זיך אַביסעל, טופּען מיט די פיס, וואס איז גאַרנישט אזוי קילטורעל. אין אַנאַריש פּויליש ספּאַטער אויף א ריין קריסטליכער פּאַרשטעלונג וואַלטען זיי זיך וויכער גישט אזוי אויפגעפיהרט, זיי וואַלטען גישט געוואונט, אפילו ווען ס'וואַלט זיך אַנגעהויבען מיט א פּער-שעפּטיגונג. איינער פון זיי טשעהט אויף אַנאַויפּנערענטער און געהט צו צום אימפּרעסאַרי מיט א רוגז: „זשע טאָ יעפּס כאַמסטוואָ!” איינצוויי קו-מען אויך אָן יודישע פּנים'ער, שטענ-דיגע בעזוכער פון יודיש טעאטער און דער קאַנצערט הויבט זיך אָן.

איזאָ קרעמער געהט אויפן ער-שטען פּיער' מיט א העברעאיש לידע און מען מוז זאגען, אז כאַטש זי האט עס גישט שלעכט געווינגען, האט אָבער קיינער גישט פּערשטאַנען אין וואסערע שפּאַרן דאס לידע ווערט געווינגען. די העברעאיש-קענער האבען אפשר א פינף ווערטער יאָ פּערשטאַנען און די איבריגע האבען לעמרי גישט געוואוסט, וואס פאַר א לשון דאס איז, מיינענדיג געוויס, אז דאס איז עפּיס אַנאַריעני-טאַלישע שפּאַרן. די יודישע לידער זענען געווינגען געווארען שעהן, האַרציג און מיט א

אין שטאַרט און פּדי אויסצומידען א גערפאַנג ביים איינגאַנג און נישט צו שטערען די קינדער ווערט זעהר געבע-טען דורכאויס צו קומען פונקטליך. די קאַסע וועט זיין אַפּען שעה פון 9 פריה אָן.

פון „טאָו”

דער היגער „טאָו” פיהרט יעצט אדורך א בעקליידונג און בעשיכונג-אַקציע פאר די אַרימע קינדער פון „מחויקי-הדת” און „תלמוד-תורה”. נאָך בעקענען זיך מיט'ן מצב פון יעדערן קינד איז געזאַרגט געווארען דערפאַר, דאס קיין איין קינד, וועמען ס'איז נור גוטיג א מלוש אדער שייך זאָל נישט אדורכגעלאָזט ווערען. די אַקציע איז אין גאַנג. ביז יעצט איז פּערטיילט געווארען נייע און ספּע-ציעל פאר יעדערן קינד אויפגענייעט: 27 פאַר שייך, 94 אַנציגלעך, 67 העמ-דער, 15 פאַר הויזען, 29 טאַשען-טיכער, 2 טייך שטרימפ און שעלקעס. ביז דער דאָזיגער אַקציע, וואס האט פּוילישע אָבנעקאַסט איבער 700 זל. האבען בייגעשטייערט: דער „פונדוש-פּראָצ” - 250 זל., די יודישע קהל-100 זל. און אַנאַנאָמימער נדבן 25 זל. אויסער דעם האבען די ה"ה צילנער און זיבערבערען צוגעשיקט שטרימפ און ה' קאַפּלאַן - שעלקעס.

היכטיג פאַר הייטינס.

אין אלע שפּייז-געוועלבער בעקומט מען די איבערפאַל בעקאַנטע אויסגע-צייכענטע יום-טוב'דיגע מאַרגאַרין „אַמאַדאַ פּענאַר” כשר פסח פון דער פּרימע מאַראַ אין וואַרשא. „אַמאַדאַ-פּענאַר” איז פאַרווע מאַרגאַרין און קען דעריבער ווערען געברויכט צו פליישיגע, ווי אויך צו מילכיגע מאכלים. ביים קויפּען דאַרף מען ספּעציעל לעגען אַכט אויף דער אַריגינעלער פאַבריק'ס-פּאַקונג צו א פּערטיל קילץ אין שוץ-מאַרקע „אַמאַדאַ”. יעדעס פּע-קיל איז פאַרגעזעהען מיט'ן הכשר פון וואַרשאַווער ראַבינאַט „כשר לפּסח”.

היכטיג פאַר עולם קיין ארץ-ישראל.

אין פעברואַר ד. י. האט אַנגעהויבען איהר טעטיגקייט די פּויליש-ארץ-ישראל'דיגע קאַפּעראַטיוע באַנק, וועלכע האט איהר זיך-אַרט אין וואַרשא. פּרע-די 10. די באַנק האט זיך געשטעלט פאַר איהר אויפנאָבע: 1. צו פּערלייכערען און שטיצען די עליה קיין ארץ ישראל דורך: א. ערטיילען ביליגע חלואות די מיטגלידער פון קאַפּעראַטיוע אויף צווע-קען, וועלכע זענען פּערבונדען מיט

גען, אין וועלכע מיר לעבען, פיהרען א ביטערען געראַנגעל מיט דער שווערער מאַסערעלער נויט און רעכטלאָזיקייט. די שול-אַקציעס, וואס דער ה' מאַג-דעלמאַן פיהרט אין פּוילען, טרעפען דעריבער אָן אויף דער געהעריגער סימפּאטיע און אַקטיווער מיטהילף פון אלע פּוילישע פון דער יודישער קולטור. עס איז קיין ספק נישט, אז אויך אין טשענסטאַכאו, וועלען אלע מיט אויס-ריכטיגער איבערגעגעבענהייט אַקטיוו מיטוויקען, אַז די שול-אַקציע, וואס דער חשׁו"ע'ר ג' מאַגדעלמאַן פיהרט, זאָל געקרוינט ווערען מיט'ן געהעריגען ערפאַנג.

היינט קומט פאר א קאַנפּערענץ פון אלע פּוילישע פון דער יודישער קולטור, אויף וועלכער ה' מאַגדעלמאַן וועט ארומרע-דען די דערגרייכונגען פון דער יודישער שול. עס איז צו האַפּען, אז דאס יודישע טשענסטאַכאו וועט זיך אין דער קאַנ-פּערענץ אַקטיוו בעטייליגען און ברענגען א שעהנע צושטייער צום גרויסען ווערק וואס הייסט יודישע שול.

א קינדער-פאַרשטעלונג פון קינדערהיים אין קינאַ „לונאַ”

שבת, דעם 28 מערץ, 10 א זייגער פאַרמיטאג וועט אין גרויסען זאַל פון קינאַ „לונאַ” פאַרקומען א קינדער-פאַרשטע-לונג אויסגעפיהרט דורך די קינדער פון קינדערהיים א. נ. פון י. ל. פּרץ.

די קינדער וועלען אויספיהרען פּער-שידענע אינסצעניאָנציעס, דעקלאַמאַ-ציעס, שפּילען, געזאַנג, טענץ און צום שלום וועט אויפטרעטען דער בעליבטער קאַנצערט-אַקקעסטער מיט עטליכע נוי-מערן מוזיק.

צווישען אַנדערעס וועלען אויסגע-פיהרט ווערען אפּלעכע נומערן ווי: „מאַטראַסען מאַרש”, „שנייעלעך” - א באַלעט, „צווערגלעך” (קראַטנאָלדקעס), „פרייהלינגס טאַנץ פון בינעלעך”, „בעלי-מלאכות”, „מוזיקאַנטען” א. א.

צו דער פאַרשטעלונג זענען ספּעציעל צוגעגרייט געווארען פּערשידענאַרטיגע און פּיעלפאַרביגע קאַסטימען, צוגעפאַסט צו יעדער נומער בעזונדער און וועלען בעליבטען ווערען אונטער רעפּלעקטאָ-רען.

די קינדער-פאַרשטעלונג האט ארויס-גערופּען א גרויסע פּעראַנטערעסירונג

פון קרו קימת לישראל.

די פּויליש-אַקציע האט אַריינגעבראַכט אין אונזער שטאַרט 211.85 זל. אין דער סימע זענען גישט אַריינגעברעכענט געווארען די איינקומפטען פון פּויליש-קערות און נדרים. אַלע אַרגאַניזאַציעס ווערען אויפגע-פאַדערט צו ערלעדיגען די חשבונות פון דער לעצטער הרקה בכדי צו ער-מעגליכען ווי אמשנעלסטען צוואמגעני-שטעלען דעם האַלביעהריגען בילאַנס. זונטאג 8-30 אָווענד קומט פאַר א זיצונג פון פאַרשטעהער פון אַלע יו-גענדר-אַרגאַניזאַציעס געווידמעט דער תרומת המטר אַקציע און בולייט.

פּערטיילט מלבושים פאר 150 אַרץ-מע יודישע קינדער.

לויט דער איינציאָטיוו פון „טאָו” און „בית-לחם” איז זונטאג אין יאָקאַל פון „טאָו” פּערטיילט געווארען פאַר איבער 150 יודישע קינדער אַנציגלעך, העמדלעך, שילדעך א. א. וו. מיט דער פּערטיילונג האט אַנגע-פיהרט פּרוי דר-אַוואַ לייפּנסקאַ, פּרוי אינזשינעראַוואַ מאַרקאָוויטש א. אַנד. די קינדער, וועלכע האבען זיך רעקרו-טירט פון די אַרימסטע שייכען פון דער היגער יודישער בעפעלקערונג האַ-בען זיך מיט דער מתנה שטאַרק דער-פּרעהט.

דער בעוואוסטער קולטור-טהוער

ה. מאַנדעלמאַן אין טשענסטאַכאו.

ביי אונז אין שטאַרט היילט איצט אין שליחת פון דער „יודישער שול-אַרגאַניזאַציע” ה. מאַנדעלמאַן, וועלכער איז בעוואוסט מיט זיין פּיעל-יעהריגער אונערמירליכער אַרבייט אויפן געביעט פון יודישער שול און קולטור. ה' מאַנדעלמאַן וועט דאָ דורכפיהרען אַנאַקציע לטובת די יודיש וועלטליכע שולען אין פּוילען, וואו טויענדער פּאַלקס-קינדער בעקומען וויסען און א געזונטע ערציהונג.

די יודיש-וועלטליכע שולען לעבען איצטס אדורך איינע פון די שווערסטע מאַקענעטען. טראָץ די אויספּרעגעהעליכע פּעדאַגאָגישע דערגרייכונגען, וועלכע האבען געפונען א געהעריגען אַבילאַנג און לויב אויסער די גרעניצען פון פּויל-לען, מוזען נאך אַלץ די יודיש-וועלטליכע שולען, צוליב די ספּעציפּישע בעדינגונג-

טעאטער-נאַטיצען.

חיה'לע גראַפּער.

צום אויפטרעטן פון דער בעריהמטער רעזיטאַטאָרין און וואַרט-קינסטלערין חיה'לע גראַפּער האט זיך דער היגער יודישער טעאטער-עולם זעהר שטאַרק געגרייט, כמעט ווי צו א יום-טוב. א סימן: די כסדר'דיגע נאַכפאַרעג במשך פון עטליכע טעג אויף בילעטען און דער גרויסער פאַרפּרקויף. דאָס איז טאַקי דער בעסטער האַראַקטאַר פאַר ערפאַנג און בעווייז ווי אזוי דער עולם בעציהט זיך צום גענעבענער גאַסטראַלער.

מיט אַ געוויסער פּערשפּעטיגונג און ביי א סך-געפאַקטען זאַל פון שענסטען, בעסטען און אינטעליגענטסטען, וואָס דאס יודישע טשענסטאַכאו פּערמאַנעט בעווייזט זיך חיה'לע גראַפּער אויף דער ביהנע און באַלד ביים ערשטען נומער שאפט זיך דער אַנאָמיטעלבאַרער קאַנטאַקט צווישען איהר און פּובליקום. מען קוקט אויף איהר אַנגעשטרענגט, אַ שאַד אַדורכצולאַזען אפילו איין מאַ-מענט, איין בעוועגונג איהרע, איין גיזאַנס, ווייל אַלץ איז אויסגעאמערט, גלאַטטיש פאַרגעשטעלט, אזוי ווי אַ גוטער מייסטער שאפט זיין ווערק.

חיה'לע גראַפּער איז אַ קינסטלערין פון אַ גאַר היכער מדרגה. יעדעס וואָרט, וואָס זי ווינט איז אזוי, ווי אַ פּאַטאַגראַף וואָלט עס אויפן אַרט אַב-פּאַטאַגראַפּירט און איהר בעקומט באַלד

א פּערטיג בילד, וועלכעס איהר ווילט זעהען. יעדער טריט, יעדע בעוועגונג ווערט דורך איהר אַזוי פּלאַטטיש און מיט אַזויפיעל אינטואיציע אַהערע-שטעלט, אַז איהר צווייפעלט גישט אויף איין מינוט, אַז דאָרט שטעהט גישט אַ קינדער-וויינעלע, אַ פּרעס-איי-זען אַדער אַ פאַר הויזען. און ווען חיה'לע גראַפּער פּרעסט הויזען אַדער שניידט פיש, וועט קיינער גישט זאָגען, אַז ער זעהט גישט פאַר זיך דעם אמת'ן שניידער אַדער די הונדערפּאַר-צענטניגע קעכיין - אַזאָ קינסטלערישע קראַפט פּערמאַנענט, זי, - חיה'לע גראַ-בער.

נאָר איין מאַל - מוחל זיין.

איזא קרעמער.

די אימפּרעסאַריאַס פון אפּלעכע אימ-פּרעזען ווי ס'איז איזא קרעמער וכדומה דאַרף מען זאגען: זאָלען זיי זיך איינמאַל פאַר אלע-מאַל ארויסשלאגען פון קאַפּ דעם גע-דאַנק פון „והיה באחרית הימים”, ווען אלע אָהן אונטערשיעד וועלען מיר זיך זענען ביי איין טיש. זאָלען זיי גוט געדענקען, אז היינט איז דאס יאהר 1936 און דאס איז פּולשטענדיג גענוג, אז זיי זאָלען שוין וויסען, דאס איצט מוז מען זיך דעציידירען: אַדער פון דער זייט באַרייערע, אַדער אויף דער אנדערער זייט. גישטא היינט, ליידיגער קיין קאַמפּראַמיסען, אפילו ווען דאס איז נוגע איזא קרעמער. וואָלט איהר זיך געווען דעציידירט אויך אויף א יודישען טעקסט אויפן אַפּיש און אַריענטירט אויף א יודיש פּובליקום, קענט איהר זיכער זיין, אז דער ער-פאַנג פון איזא קרעמער וואָלט אין יע-דער היינטיגער געווען אַ בעדייטענדער, אזוי אָבער ווי איהר האט זיך אַריינ-טירט אויף א געמישט פּובליקום, צו-ליעב דעם אינטערנאַציאָנאַלן כאַראַק-טער פון רעפּערטואַר, האט איהר זיך טאַקי ענטווישט, ווייל קיין קריסטען (אויסער 2) זענען גישט געווען בנמצא אויפן זאַל און דער יודישער טעאטער-עולם וויל זיך געוויס אויך גישט שטו-פען דאָרט וואו מען זעהט איהם גישט ארץ-דערפאַר, גלויבען מיר, איז דער אויפטרעט פון איזא קרעמער דינעסאג צומאַל גישט קיין האַלבען זאַל און

MENORA

MENORA

געשמאק נארהאפט לייכט פֿערדייליק אין ביליג

צום האלען בראטען און באקלען

די בעסטע מארגארין

די 3-טע אויפלאגע פון דער בראשור פון הרב נחום אש... "W obronie uboju rytualnego"

מצות שעהנע און כשר עצהיו"ט אהרן ליינערמאן, נארוטאוויטשא 52

י. באזשיקאווסקי, ווארשאווער גאס 9 מאקארנען פון 2.50 ביז 5

רער פסח קומט אן! דעריבער דארף יערער וויסען אז ריינע מאנדעל-מאקארנען, מאנדעל-טארטען, צוקער-קוכען אייער-מצות זעמלליכע צוקער-ווארען זיי אויך ווארשעווער שאקאלאדען איז נאר צו בעקומען ביי די לאנג-עקוויסירטער פירמא

היים קאלקא, אגראראווע 6 בעמערקונג: אין נעם אן צו באקען אלערערט צוקער געבעקס אויף פסח.

אכטונג ג. הונרשאפט! הויז-באקא אויף צוקער-געבעקס כשר לפסה

מ. שלייווקא, בערקא יאסעלעוויטשא 7 פריהער: אגראראווע 8

Kino „LUNA” באַריס קארלאָף אין גרויסען שוידערפולען און אונגהיימליכען פילם

Kino „EDEN” דאס בעריהמטע אונגע-וועהליכע קונסטווערק! מעכטיגע עפאפע פון די געהיימני-שען פון דער מעסאפאטישער וועלט

JASNOWIDZ אין דער הויפט-ראל: פיי - וורוי אויבערין פראגראם: אקטואליען און א פרהעליכע קאמעדיע.

לייב קאפלאוויטש, יצהק סאמסאָנאוויטש, דוד קאָזאק, משה קאָפּלען. סטוד. ז. לייפניסקי ענטפערט י. וויינמאן און גיט 3 זל. ארויסרופענדיג: סטוד. ס. היימאן, אברהם קאָפּלען, סטוד. ק. בעם, סטוד. ע. גאָלדשטיין, ב. נייעמיראווסקא. ה. ב. ענטפערט י. וויינמאן און גיט 2 זל.

א. ענוועל גיט 4 זל. גוטנער גיט 3 זל. מ. אַבערמאן גיט 3 זל. און רופט ארויס: ב. איינהארן, פיליכאווסקי, מ. איידעלמאן, ד. קרויסקאָפּף גיט 3 זל. ה. סטאַפּניצקא ענטפערט י. צימער-מאן און גיט 1.50 זל. ארויסרופענדיג: עדיק טויבענבלאט, אסתר פרידריך, פראנצ יאָבאוויטש. סטוד. ק. בעם ענטפערט סטודענט י. לייפניסקי און גיט 2 זל. ארויסרופענדיג: נ. קרעמסקי, א. סעניאר. סטוד. מ. פרידמאן ענטפערט ז. בלום און גיט 1.50 זל. ארויסרופענדיג: נ. מיסקא, פר. ר. מיסקא, מ. שייך, י. פיש, ב. ראָדאָל.

סטוד. פר. ע. גאָלדשטיין ענטפערט סטוד. ז. לייפניסקי און גיט 2 זל. ארויסרופענדיג: פר. א. אסתר ליבאַ-וויטש, ר. וויינמאן, ב. ראָדאָל. י. לעוויט גיט 1.50 זל. ד. קאָזאק ענטפערט סטוד. א. פאָ-געל און גיט 3 זל. ארויסרופענדיג: י. ראָזענבערג, א. פערענס, ס. געווער-מאן. דוד קאָזאק ענטפערט א. זשולטאָק און גיט 1.50 זל. ארויסרופענדיג: ע. יאָבאוויטש, א. פֿענעלער, ב. ליי-בערמאן. סטוד. י. קאָלין ענטפערט א. זשול-טאק און גיט 1.50 זל. ארויסרופענדיג: א. וואַרמאָנ, בורשטיין. פר. ע. פרידריך ענטפערט ה. סטאַפּ-ניצקא און גיט 1 זל. פר. אַלע גראַבינער ענטפערט י. גיילער און גיט 1 זל. ארויסרופענדיג: יאָוויגא בעם, ראָמא שיפערבלאט.

דער שאַסיסטען-קלוב פֿאַר די פּוּשטיקער קרבנות, ווי אויך פֿאַר אַרבייטסלאָזע.

SZEWCKA MASZYNA ŁATKOWA mała - używana Singera okazynnie do sprzedania ul. Narutowicza 31, Jan Kłyk. Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią Al. Kościuszki 24-26. Wiad. u gospodarza.

Nowootworzony sklep ogrodnicy poleca nasiona gwarantowane pierwszorzędnej jakości oraz kwiaty, owoce i warzywa po cenach najniższych. Aleja Wolności 44 (dom Księżcia) Tadeusz Olejniczek.

פאַרבעררי און כעמישע וועשעררי

"BENETA" יאָסעלעוויטשא 11 (געגענאיער דעם געוועלב פון דער קאפּעלשוואַרניע) אונטער דער ליטונג פון אַנאַסטאָפּעל פון דער בעמיער אינדוסטריע-שולע אין וואַרשא מיט לאַנג-יעהיריגער פראַקטיק פּעפּעצילאָיטעט: 1) פאַרבען לויט מוסטערן, 2) דעטאָשירען (אַרייננעמען) פּלעקען אָהן וואַשען אַריין אָרט, 3) כעמיש רייניגען און פאַסנירען קאפּעלווען, 4) וואַשען שטייפּע מענער-וועש מיט אַ דויערהאַפּטען שפּיגעל-גלאַנץ.

רער נעכסטער נומער טשיענסטאכאווער צייטונג ערשיינט מאנטאג, ערב פסח אין א פּערגעסערטער אויסגאַבע

שטורמישע דעמאָנסטראַציע פון אַרבייטסלאָזע.

לופטען און ווען די דעמאָנסטראַציע האָבען פאַרנעמען דאס וואַרפּען מיט שטיינער אויף די געביידע פון אַרבייטס-פאַנד, איז די פּאָליציי צוגעטרעטען פונדערצוטרייבען דעם המון, בעת וועלכען 6 דעמאָנסטראַנטען זענען גע-וואָרען פּערוואַנדעט. דערביי זענען אויך געוואָרען פּערוואַנדעט צוויי פּאָ-ליצייאַנטען, ערשט נאָכ'ן אַנקומען פון פּאָליצייאַישע הילף איז די אַרדנונג געוואָרען צוריקגעשטעלט. אלע שויבען אין לאַקאָל זענען געוואָרען אויסגעקאַט און די בייוראַ-איינריכטונג איז מולשטענ-דיג געוואָרען צושעדיגט.

נעכטען, דאָנערשטאָג אין דער פריה האָט א המון פון אַנ'ערך 500 אַרבייטס-לאָזע זיך געלאָזט צום בנין פון דער סטאַטסטווע און זאָן אַוועק צום מאַ-גיסטראַט, וואו די אַרבייטסלאָזע האָבען אויסגעוועהלט א דעלעגאַציע, וועלכע איז אַוועק צו דער סטאַטס-פּערוואַלטונג. זיי האָבען אָבער נישט געטראָען דעם שטאַטס-פּרעזידענט און צוליב דעם אויסגעפאָדערט די פּערוואַמפּלעט זיך פונדערצושונען. די אַרבייטסלאָזע זענען אָבער געוואָ-רען אונטערגעזעצט דורך אונטעקאַנטע אַניסטאַרען און גישט צוגאַנגען זיך, נור אַוועק צום לאַקאָל פון דער עקס-פּאָזיטור פון אַרבייטס-פאַנד, וואס גע-פינט זיך אויף דער יאָסאַנגורסקא גאַס און גענומען באַמבאַרדירען דעם לאַקאָל מיט שטיינער. דאַמאַלס האָט די פּאָליציי אויסגעשאַסען אין דער

טירט 12 טויזנד אַרגאַניזירטע אַרביי-טער פון טשענסטאַכאָו און קרייז, איז איינשטימיג געוואָרען אַנגענומען פּאָ-ליציי רעזאָלוציע: די אַנוועזענדע דריקען אויס זייער עמפּפּורנג און פּראָטעסט געגען אַנטיסע-מיטיזם, פּאַנאַרע העצע און כוליאַנישע אַרויסטרעטונגען געגען דער יודישער בעפּעלקערונג, אַנווערע געפּהילען פון סימפּאַטיע זענען אויך דער ווייט פון יודישען אַרבייטער-קלאַס און זאָל אַנ-זער סאַלידאַריטעט זיי דערמוטיגען צום ווייטערדיגען קאַמף פאַר אַנווער גע-מיינזאַמען ציעל - דעם סאַציאַליזם.

וועגען קמחא אויף פסח. פון דער טיילט מען אונז מיט, אז געוויסע מענטשען בעזוכען די וואוינונג-גען פון די היגע יודען זאמלערדיג אויף קמחא דפסחא. די קהלה מאכט דעריבער אויפמערק-זאם, אז די דאזיגע זאמלונגען האבען נישט קיין שייכות מיט דער טראדיציע-נעלער קמחא קאציע, וואס ווערט צוזא-גענומען דורך די ספעציעל בעפול-מעכטיגע דעלעגאַציע, וועלכע גיבען ארויס געהעריגע קוויטונגען מיט'ן סטעמפל פון דער קהלה.

פון קאמערעל-טעאטער. היינט און יעדען טאָג 8 אַווענד ווערט געפּילט די אויסגעצייכענטע דראמע „אינ'ם קליינעם הייזעל" אין דער פרויען הויפט-ראַל יאַניגא ביזשא-דעצא און אין דער ראַל פון דאָקטאָר ק. בראַדוויקאווסקי.

דער מעזריטשער חזן אין דער שטאָט-שוהל. דעם היינטיגען פרייטאָג-צו-נאַכטס און מאַרגען שבת וועט אין דער שטאָט-שוהל דאווענען אויף פּראָבאָע דער שטאָט-חזן פון מעזריטש ה' פּנחס ראַבינאוויטש.

נרבות אין רעדאקציע. פאַרן הילפס-קאַמיטעט פאַר די גע-ליטענע פון די לעצטע געשעהעני-שען. משה דוד לעוואַקאוויטש 10 זלאָטעס, ראובן פישמאן 1 זל., מ. שפּעסעל 2 זל. געזאַמעלט אין דער פּירמע ווייט-פעלנער און מאַס: מ. ווייספעלנער 10 זל., י. מאַס 10 זל., ליבערמאַן 5 זל., ה. הערצבערג 5 זל., א. יוגעלבוים 5 זל., ז. וועקשטיין 5 זל., י. זילבער-שטיין 5 זל., ב. פּיא 5 זל., פּייטל לענטשיצקי 6 זל., ראובן באַ-ראָן 3 זל., משה יויסטאָ 3 זל., יאָבאוויטש 1 זל. פּירמא ראַפּאַפּאַרט אלע 13-5 זל. פאַר די יתומים פון די קרבנות אין פּשיטיק

די יעהרליכע קאַנפּערענץ פון דער „ראָדע" נעמט אָן רעזאָלוציע גע-גען די כוליאַנישע אַרויסטרעטונגען אויף דער יעהרליכער קאַנפּערענץ פון די פּראָפּעסיאָנעלע פּעראַינען, וועל-כע איז פאַרגעקומען דעם 22 מערץ, אין דער אַנוועזענהייט פון העכער הונדערט דעלגאַטאָנען, וועלכע האָבען רעפּרעזע-נטירט פּוּלען פון פּוּלען פון פּוּלען.

Co kupuje cały kraj? Miodo z pralką Koltontay

